

„Diritto e Giurisprudenza Agraria, Alimentare e dell’Ambiente”

Francesco Bruno, Gianpaolo Mocetti, *Energie rinnovabili, agricoltura e gestione dei rifiuti: un rapporto ancora non risolto (Energie odnawialne, rolnictwo i zarządzanie odpadami: relacja nadal nieuregulowana)*, DGAAA 2012, nr 4, s. 231-240.

Autorzy artykułu analizują uregulowania prawa włoskiego oraz europejskiego dotyczące procedury wznoszenia urządzeń wykorzystujących odnawialne źródła energii (OZE) z uwzględnieniem ochrony krajobrazu, jak również europejską oraz włoską politykę w zakresie ułatwiania wytwarzania elektryczności z OZE. Tworzenie urządzeń tego rodzaju jest obecnie uregulowane w prawie europejskim przede wszystkim w dyrektywie nr 2009/28/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych. Dyrektywa ta została implementowana do włoskiego porządku prawnego na mocy dekretu legislacyjnego nr 28 z 2 marca 2011 r. We Włoszech obowiązuje obecnie, opisana w artykule, „procedura uproszczonego zezwolenia” w zakresie wznoszenia urządzeń OZE, w ramach której władzom regionalnym przyznano szerokie kompetencje odnośnie do wydawania stosownych decyzji administracyjnych. Ponadto proces powstawania urządzeń OZE odbywa się w ramach jednego postępowania administracyjnego. Autorzy uważają, że włoski prawodawca nie dokonał poprawnego implementowania europejskiej dyrektywy, a nadto postulują, żeby poddać weryfikacji ewentualny negatywny wpływ urządzeń wykorzystujących OZE na rolnictwo w szerokim ujęciu, a nie tylko pod kątem ochrony krajobrazu.

Eleonora Guadagno, *Fallimento e impresa agricola: un percorso legislativo tormentato. Il caso italiano e quello francese (Upadłość a przedsiębiorstwo rolne: uciążliwa droga legislacyjna. Przykład włoski i francuski)*, DGAAA 2012, nr 5, s. 303-314.

Przedmiotem rozważań jest problematyka stosowania prawa upadłościowego do przedsiębiorstw rolnych we włoskim oraz we francuskim porządku prawnym. Włoski kodeks cywilny odróżnia przedsiębiorstwa rolne (art. 2135 wł. k.c.) od przedsiębiorstw handlowych (art. 2082 wł. k.c.). Autorka dokonała analizy włoskiego prawa upadłościowego oraz zmian wprowadzonych dekretem legislacyjnym nr 98 z 6 lipca 2011 r. Dekret ten rozciągnął na przedsiębiorstwa rolne procedurę restrukturyzacji zobowiązań oraz porozumienia zawieranego z organami podatkowymi w celu restrukturyzacji zobowiązań podatkowych. Nie zastosowano jednak instytucji zwolnienia z zadłużenia. We Francji natomiast postępowanie upadłościowe obejmuje również przedsiębiorstwa rolne. W podsumowaniu Autorka stwierdza, że ze względu na obecny stopień rozwoju przedsiębiorstw rolnych istnieje konieczność dalszego rozszerzenia zastosowania przepisów włoskiego prawa upadłościowego w stosunku do przedsiębiorstw rolnych poprzez objęcie ich instytucją zwolnienia z zadłużenia.

Francesco Mazza, *Il danneggiamento di habitat all'interno di siti protetti (Niszczenie siedliska wewnątrz terenów chronionych)*, DGAAA 2012, nr 5, s. 315-317.

Autor artykułu analizuje zmianę we włoskim prawie karnym w zakresie ochrony siedliska wewnątrz terenów chronionych. Dekretem legislacyjnym nr 121 z 7 lipca 2011 r. dokonano implementacji dyrektywy nr 2008/99/CE o prawnokarnej ochronie środowiska. Dekret ten wprowadził do włoskiego kodeksu karnego art. 733 bis, na podstawie którego dokonano penalizacji niszczenia siedliska na terenach chronionych. Przepis ten jednak nie wprowadził definicji siedliska, dlatego należy pojęcie to interpretować zgodnie z powszechnym rozumieniem. W zakresie wyrażenia „siedlisko na terenie chronionym” art. 733 bis odsyła zarówno do dyrektywy nr 2009/147/WE, jak i dyrektywy nr 92/43/WE.

Zdaniem Autora art. 733 bis wł. k.k. może budzić kontrowersje ze względu na fakt, że czyn nim penalizowany został zakwalifikowany jako wykroczenie, podczas gdy w rzeczywistości powinien być karany jak przestępstwo. Argumentem za tym przemawiającym jest fakt, że podobne czyny zabronione popełnione poza terenem chronionym są karane surowiej (np. czyn ujęty w art. 635 wł. k.k. – zniszczenie mienia).

Patrizia Mazza, *L'uccisione di animali (Zabijanie zwierząt)*, DGAAA 2012, nr 6, s. 387-394.

Autorka artykułu przedstawia uregulowania w prawie włoskim w zakresie przestępstwa zabicia zwierzęcia, które na mocy nowelizacji wprowadzonej ustawą nr 189 z 20

lipca 2004 r. zostało zindywidualizowane jako osobne przestępstwo w art. 544 bis włoskiego kodeksu karnego, zgodnie z którym ktokolwiek, kto z okrucieństwa lub bez przyczyny zabija zwierzę, podlega karze pozbawienia wolności od trzech do osiemnastu miesięcy. W opisanym czynie zabronionym nie mają znaczenia takie czynniki, jak gatunek zwierzęcia czy jego hierarchia w drabinie zoologicznej. Autorka wskazuje, że dobrem chronionym nie jest bezpośrednio życie zwierzęcia, ale wspólne ludzkie poczucie miłosierdzia i szacunku dla istnień żywych. W artykule podkreślono, że zgodnie z art. 3 ust. 1 ww. ustawy z 20 lipca 2004, art. 544 bis wł. k.k. nie ma zastosowania w stosunku do ustaw specjalnych między innymi w zakresie łowiectwa, rybołówstwa, transportu i uboju zwierząt. Zdaniem Autorki art. 544 bis wł. k.k. pozostaje nieskuteczny wobec takich czynów, jak porzucenie zwierząt czy trzymanie ich w warunkach nieadekwatnych do ich natury.

Mario Cardillo, *Le attività qualificate fiscalmente redditi agrari (Działalność kwalifikująca podatkowo dochód rolny)*, DGAAA 2012, nr 9, s. 541-545.

Przedmiotem rozważań jest kwalifikacja działalności o charakterze rolnym opodatkowanej rolnym podatkiem dochodowym. Definicja dochodu rolnego w obecnym brzmieniu została ujęta w znowelizowanym dekrete Prezydenta Republiki nr 917 z 22 grudnia 1986 r. Dla celów podatkowych włoski ustawodawca stosuje co do zasady definicję przedsiębiorcy rolnego uregulowaną w art. 2135 wł. k.c. Jako działalność rolna nie jest jednak traktowane wykorzystywanie w działalności między innymi salin, torfowisk, jezior czy morskich wód wewnętrznych, gdyż działalność taka według przepisów podatkowych stanowi dochód przedsiębiorstwa. Innym przykładem jest działalność agroturystyczna, która traktowana jest jako działalność rolna, ale dla celów podatkowych dochód z niej osiągnięty traktuje się jako dochód z działalności gospodarczej. Jak podkreśla Autor, w celu należytego określenia, czy dana działalność rolna generuje dochód rolny, należy spojrzeć przez pryzmat norm prawa podatkowego, a nie prawa cywilnego.

Alberto Germanò, *Sulle menzioni tradizionali dei vini (a proposito del. d. m. 13 agosto 2012) (Określenia tradycyjne win w odniesieniu do dekretu ministerialnego z 13 sierpnia 2012 r.)*, DGAAA 2012, nr 10, s. 595-598.

W artykule przedstawiono uregulowania prawa europejskiego w zakresie umieszczania na etykietach win określeń tradycyjnych. Obecnie zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 479/2008 producenci win mają możliwość umieszczania na etykietach na przykład informacji o produkcji, metodach dojrzewania, kolorze czy historii trunku. Przepisy te zostały uszczegółowione przez rozporządzenie Komisji nr 607/2009, którego art. 57 reguluje możliwość korzystania z określonych oznaczeń gospodarstw (przykładowo *villa*, *rocca*, *castello*) pod warunkiem, że produkcję wina prowadzi się tylko w tym gospodarstwie oraz że państwa członkowskie regulują zasady korzystania z tych oznaczeń. Nadto wyszczególniono oznaczenia odnoszące się do metod produkcji (np. *vergine*) czy do histo-

rii trunku (np. *Garibaldi dolce*). Włoskie Ministerstwo Polityki Rolnej, Żywnościowej i Leśnej 13 sierpnia 2012 r. wydało dekret powiązany z rozporządzeniem nr 607/2009, rozszerzający zakres oznaczeń stosowanych na etykietach win. Zdaniem Autora Unia Europejska uważa za ważną ochronę oznaczeń tradycyjnych win, a obecne rozporządzenia tworzą kompleksowy system prawny w tym zakresie.

Antonio di Feo, *La guerra dei sachetti di plastic: il divieto di commercializzazione degli shopper non biodegradabili e la contestata nozione di biodegradabilità* (Wojna o plastikowe torebki: zakaz sprzedaży torebek niebiodegradowalnych i kwestionowane pojęcie biodegradacji), DGAAA 2012, nr 11, s. 667- 671.

Autor artykułu rozpatruje tematykę regulacji sprzedaży plastikowych torebek nieulegających biodegradacji w ujęciu prawa włoskiego oraz europejskiego. Ustawą finansową nr 296/2006 na rok 2007 r. wprowadzono we Włoszech program, dzięki któremu do 1 stycznia 2010 r. (termin przedłużono ostatecznie do końca 2013 r.) miała zostać zmniejszona produkcja torebek, które zgodnie z prawem unijnym (m.in. dyrektywą nr 94/62/CE w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych) nie ulegają biodegradacji. Regulacja włoska spotkała się z krytyką ze względu na jej wątpliwą zgodność z prawem unijnym – prawo włoskie blokowało sprzedaż torebek sprzedawanych w innych krajach Unii Europejskiej, co było naruszeniem swobody przepływu towarów. Wspomniana dyrektywa nakazuje również, aby każdy kraj członkowski notyfikował Komisji Europejskiej projekt norm technicznych w zakresie biodegradacji torebek, czego we Włoszech nie uczyniono. Nadto włoskie prawo nie reguluje w sposób precyzyjny różnicy pomiędzy pojęciami biodegradacji i kompostowalności. Komisja Europejska poddała włoskie działania badaniu, czy nie zostało naruszone prawo europejskie. Zdaniem Autora badanie prowadzone przez Komisję Europejską może przyczynić się do dokonania prawidłowej wykładni pojęć biodegradacji i kompostowalności oraz ustanowić wytyczne dla przedsiębiorstw działających czy też chcących zaistnieć na rynku torebek biodegradowalnych.